

Begrepp och terminologi inom arkiv- och dokumenthantering

Begrepp	Förklaring	Referens
akt / ärendeakt	under ett ärendes handläggning sammanförda handlingar som rör detta ärende	Meurling (1977): Arkivhandboken
aktivitet	led i en process	RA-FS 2008:4
aktomslag	förvaringsmedel, bestående av papper, kartong eller papp, avsett att omsluta och avskilja handlingar	RA-FS 2006:4
aktrensning	se "rensa"	
allmän handling	en handling som förvaras hos myndighet och är att anse som inkommen till eller upprättad hos myndighet	TF 2:3
arkiv	bestånd av handlingar/uppgifter som har tillkommit i myndighetens verksamhet och som har arkiverats	RA-FS 1991:1
arkivbeskrivning	kort redogörelse för myndighetens historia, verksamhet, organisation, och arkivbildning	RA-FS 2008:4
arkivbeständigt papper	papper med förmågan att under lång tid motstå påverkan i kemiskt och fysikaliskt avseende, samt inverkan av slitage och nötning vid användning	RA-FS 2006:4
arkivbildning	den process genom vilken ett arkiv succesivt växer fram	Nilsson (1973): Arkivkunskap
arkivbox	förvaringsmedel, bestående av kartong eller papp, i form av box med flik, lock eller annan tillslutningsanordning, avsett att ge ett skydd åt handlingar	RA-FS 2006:4
arkivera	tillföra arkivet handlingar/uppgifter	RA-FS 1991:1
arkivförteckning	redovisning av handlingsslag och handlingstyper	RA-FS 2008:4
arkivlokal	lokal som är anpassad för förvaring av arkiv	RA-FS 2013:4
arkivmyndighet	Riksarkivet är statlig arkivmyndighet och har tillsynen över de statliga myndigheterna i arkivfrågor	Arkivförordning (SFS 1991:446)
arkivredovisning	samlad information om myndighetens arkiv i form av en arkivbeskrivning, en klassificeringsstruktur med processbeskrivningar och en arkivförteckning	RA-FS 2008:4
autenticitet	äkthet, ursprunglighet; äkthetsprägel skapas t ex genom namnteckningar, elektroniska signaturer, stämplor och andra former av bestyrkanden	RA-FS 1997:6
avhändande av allmän handling	överlämning av allmän handling till enskild (privatperson, företag o dyl). Förfarandet kräver beslut från Riksarkivet	
avställa	ta ut handlingar/uppgifter som redan givits en bestämd ordning för att ge dem en annan ordning	RA-FS 1991:1
beständig	egenskapen hos en handling att under lång tid kunna bevaras utan informationsförlust	RA-FS 2006:1
bevara	handlingens ska sparas för all framtid	
bevarandeexemplar	databärare som används för att säkerställa bevarandet av elektroniska handlingar via fastställda rutiner	RA-FS 2009:1
certifiering	förfarande där ett certifieringsorgan skriftligen försäkrar att en produkt uppfyller specificerade tekniska krav	RA-FS 2006:4

Begrepp och terminologi inom arkiv- och dokumenthantering

Begrepp	Förklaring	Referens
databärare	fysiskt underlag för handlingar (t.ex. magnetband, hårddisk)	RA-FS 2009:1
diarium	en fortlöpande, samtidigt med ärendenas handläggning förd förteckning över inkommande och utgående skrivelser med notering om vidtagna åtgärder	Meurling (1977): Arkivhandboken
dokumenthanteringsplan	förteckning över myndighetens allmänna handlingar med beskrivning av medium, sortering, förvaring, gallringsfrister mm	
elektronisk handling	upptagning för automatiserad behandling	RA-FS 2009:1
forskningsprojekt	en i tiden och till syftet avgränsbar forskningsverksamhet, ofta knuten till visst uppdrag och / eller vissa personer	RA-FS 1999:1
forskningsverksamhet	grundforskning, tillämpad forskning och utvecklingsarbete som bedrivs vid högskolan	RA-FS 1999:1
förvaringsenhet	mängd av handlingar som avgränsas genom sitt förvar	RA-FS 2008:4
förvaringsmedel	hjälpmedel avsett att ge skydd åt handlingar vid hantering och förvaring, t ex aktomslag, arkivbox och ritningsportfölj	RA-FS 2006:4
gallra	förstöra allmänna handlingar eller uppgifter i allmänna handlingar; förstöring av sådana handlingar/uppgifter i samband med överföring till annan databärare räknas som gallring om överföringen medför - informationsförlust, - förlust av möjliga informationssammanställningar, - förlust av sökmöjligheter eller - förlust av möjligheter att fastställa informationens autenticitet	RA-FS 1991:1
gallringsfrist	den tid som skall förflyta innan handlingar får gallras, räknat från en bestämd tidpunkt, t ex när ärendet till vilket handlingarna hör har slutbehandlats, dom har avkunnats eller beslut expedierats	RA-FS 2006:1
handling	en framställning i skrift, bild eller upptagning	TF 2:3
handlingsslag	mängd av handlingar som tillkommer genom att en process genomförs upprepat	RA-FS 2008:4
handlingstyp	handling som tillkommer genom att en aktivitet genomförs upprepat	RA-FS 2008:4
hemlig handling	en allmän handling som är undantagen från offentlighet genom bestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen	www.ne.se
klassificeringsstruktur	struktur som representerar verksamheten, och som används för klassificering av handlingsslag	RA-FS 2008:4
leveransreversal	följesedel i form av en särskild blankett som bifogas leverans av arkivhandlingar till centralarkiv	
leverantörsförsäkran	dokument där en leverantör skriftligen försäkrar att en produkt uppfyller specificerade tekniska krav	RA-FS 2006:4

Begrepp och terminologi inom arkiv- och dokumenthantering

Begrepp	Förklaring	Referens
medium	medel och metoder för överföring och lagring av information (t ex ADB, mikrografi)	RA-FS 2004:3
mellanarkiv	lokal för ej helt aktuella arkivhandlingar, avsedda att senare överföras till slutarkiv eller gallras	Meurling (1977): Arkivhandboken
närarkiv	arkivlokal i nära anslutning till kontorslokaler och avsedd för förvaring av relativt aktuella handlingar, som ofra måste begagnas	Nilsson (1973): Arkivkunskap
offentlig handling	en allmän handling är offentlig om offentlighets- och sekretesslagen inte innehåller någon föreskrift som möjliggör hemlighållande. Allmän handling som är offentlig ska på begäran lämnas ut av den myndighet där den förvaras	www.ne.se
process	avgränsad följd av aktiviteter som förekommer upprepat i verksamheten	RA-FS 2008:4
RA-FS	Riksarkivets generella föreskrifter och allmänna råd. Föreskrifterna ska i tillämpas av statliga myndigheter som förvarar allmänna handlingar.	www.ra.se
RA-MS	Riksarkivets myndighetsspecifika föreskrifter om gallring och annan arkivhantering. Myndighetsspecifika föreskrifter och beslut utfärdas av Riksarkivet i fall där de generella föreskrifterna inte går att tillämpa eller vid särskilda behov.	www.ra.se
rensa	avskilja sådana handlingar/uppgifter som inte är allmänna och som inte skall arkiveras	RA-FS 1991:1
ritningsportfölj	förvaringsmedel, bestående av kartong eller papp med förstärkningar och tillslutningsanordningar, avsett att ge skydd åt handlingar av större format	RA-FS 2006:4
sekretess	Ett förbud att röja en uppgift, vare sig det sker muntligen, genom utlämnande av en allmän handling eller på något annat sätt.	OSL 3:1
sekretessbelagd uppgift	En sekretessreglerad uppgift för vilken sekretess gäller i ett enskilt fall	OSL 3:1
sekretessreglerad uppgift	En uppgift för vilken det finns en bestämmelse om sekretess	OSL 3:1
skrivmedel	material eller utrustning avsedd för framställning av tecken, bilder och liknande på papper, t ex pennor, tusch, stämpelfärger, tryckfärger, skrivare, kopiatorer och faxar	RA-FS 2006:4
slutarkiv	arkivlokal med arkivhandlingar, vilka inte längre behöver förvaras i när- eller mellanarkiv	Meurling (1977): Arkivhandboken
strukturenhet	del av klassificeringsstruktur	RA-FS 2008:4
system för bevarande	system som används för att säkerställa bevarandet av elektroniska handlingar	RA-FS 2009:1
säkerhetskopia	kopia av elektroniska handlingar som skapats för att kunna användas vid förlust av hela eller delar av de ursprungliga elektroniska handlingarna	RA-FS 2009:1
upptagning	handling som kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas endast med tekniskt hjälpmedel	TF 2:3

Begrepp och terminologi inom arkiv- och dokumenthantering

Begrepp	Förklaring	Referens
vid inaktualitet	gallringsfrist som tillåter ansvarig handläggare att avgöra när handlingen inte längre behövs och att den kan gallras, kan innebära omedelbart om inget specificeras	
volym	sammanfattande term för band, kapsel, kassett, kortlåda, pärm eller andra enheter innehållande arkivhandlingar	Meurling (1977): Arkivhandboken
åldringsbeständigt papper	papper med förmågan att under lång tid motstå påverkan i kemiskt och fysikaliskt avseende	RA-FS 2006:4
ärende	formellt avgränsad fråga som tas upp till behandling av myndighet	www.ne.se
överföring till bevarande	överföring av elektroniska handlingar till system för bevarande, bevarandexemplar eller överlämnande till arkivmyndighet	RA-FS 2009:1